

1401

1. Beh. af Lovf. om Præsternes Lønning m. m.

1402

var det ligefrem umuligt for os at drive disse Eiendomme. Det er nu saaledes. Jeg vil endnu gjøre den Bemærkning, at det ikke er absolut nødvendigt, at Præsten holder 2 Heste — jeg siger det ikke paa nogen Maade for at haane Præsterne — lad ham nøies med een Hest, det er nok for ham til Brug i hans Embedsforretning. Det letter Udgiften betydeligt. Dette siger jeg med Hensyn til det Tilfælde, at han skulde have Kjøretøj uden Jord. Noget Andet er det jo, naar han har 16—18 Ddr. Land. I Lovforslaget er det jo bestemt: Indtil 2 Ddr. Hartkorn. Det er jo aldeles vist, at det bliver høist forskjelligt, hvor mange Dd. Land, der gaar paa 2 Ddr. Hartkorn. Jeg skal ikke tale om Hedeegnene, saa kunde der blive Tale om Hundreder af Ddr. Land, men jeg vil blot tage Middelfjorden, saa vil der dog blive 30 til 40 Ddr. Land, og da indrømmer jeg, at det er fuldstændig nødvendigt at Præsten har 2 Heste. Men naar man gif ind paa det ærede Medlems Tanke at give Præsterne fast Løn og lode dem være fri for al Jord, og saa dog lode dem holde Kjøretøj, — det var jo det, der var det ærede Medlems Tanke — saa siger jeg, er det ikke nødvendigt, saa er een Hest nok (Udfrydelse af Th. Nielsen). Min ærede Nabo siger, at de ligesom i gamle Dage kunne benytte Apostlenes Heste, altsaa at de kunne gaa. Det er fuldstændig rigtigt, men den nye Tid er jo saa human, at den ikke nænner, at Præsterne skulle gaa, og saa lader jeg mig rive med af Føllesen i den Henseende og siger: Lad dem saa kjøre; ellers finder jeg ikke, at der var noget Ondt deri, om de gif. Man kunde jo anføre, at Præsten ikke altid kan gaa, men naar han ikke kan det, er han ogsaa uskikket til at have med den Gjerning at bestille. Uvoorn Alting er, efter det Foredrag, vi have hørt fra den ærede Minister, sner jeg ikke Noget Mulighed for, at vi kunne faae Noget ud af dette Lovforslag, navnlig naar vi skulle gaa til en betydelig Forhøjelse af Lønningerne og have en særlig Fond. Det er der jo allerede hentydet til fra flere Sider, der staaer ikke Noget om det i Lovforslaget; men det syntes ogsaa mig, som om den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Berg) ikke var uvillig til at gaa ind derpaa. Derom har dog Kampen dreiet sig i tidligere Tid. Det skulde undre mig, om ikke den ærede Ordfører for Forslagsstillerne har været enig med os Andre i bestandig at bekæmpe de særlige Fonds. Jeg vil gjøre den ærede Ordfører en Indrømmelse. Jeg er ikke slet saa ivrig

eller staaer slet saa haardt mod de særlige Fonds som i tidligere Dage. Dersom man fik et Lovforslag, der isvrigt er tilpas i alle andre Henseender, skulde det, at man fik en særlig Fond, ikke være det absolut Afgjørende for mig; thi Erfaringen har jo godtgjort, at de særlige Fonds, naar de ere opsørte paa Finantsloven, ikke ere uangribelige til andre Diemed end det oprindelig bestemte. Kun med den Forudsætning for Die, at man, naar der blev oprettet en særlig geistlig Lønningsfond, og det viste sig, at der var Noget tilovers, ogsaa kunde bruge dette til andre Statsformønderheder, — og jeg antager, at Lovgivningsmagten til enhver Tid vil gjøre saaledes ogsaa med andre særlige Fonds — er denne særlige Fond ikke absolut afgjørende for mig. Skulde det blive slaaet fast, at den skulde være absolut urørlig til et hvilket som helst andet end de saakaldte geistlige Formaal, er Sagen en anden; men det skal jeg gjerne for mit Vedkommende overlade til kommende lovgivende Forsamlinger. Men en betydeligere Forhøjelse af Lønningerne med den Udsigt for Die til Tiendens Afløsning, som det ærede Medlem her ligeoverfor (Alberti) saa stærkt kritiserede, er jeg ikke med til, og derfor gjør jeg mig ikke saa store Forhaabninger. Jeg skal naturligvis med god Villie gaa til en Forhandling af dette Lovforslag saavel som ethvert andet og med Interesse afvente den Betænkning, der vil komme til at ligge for, og med ikke mindre Interesse afvente den kommende 2den Behandling. Vi have jo tidligere haft saamange 1ste Behandlinger. Efter den 1ste Behandling, Sagen har faaet idag, kan man vente, at den vil komme ind i et nyt Spor; men om det vil blive bedre, vil Fremtiden vise. Jeg vil haabe det; men for mig staaer det, som om det snarere bliver Tilbagegang end Fremgang.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Berg): Jeg ønskede, inden dette Møde slutter, at henvende mig til de ærede Talere med et Par Ord angaaende denne Sag. Den meget ærede Minister mente, og det vilde være bedst at have ventet lidt, og han fik heri Samstemning af det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgfreds (Th. Nielsen). Jeg haaber imidlertid, at ikke begge disse to ærede Talere mente, at det Samme skulde vopnaas ved at vente lidt. Mulig har den ærede Minister ment, at, forsaavidt vi ventede lidt og fremdeles bevilgede, som det blev vedtaget i 1877—78, at beklippe Embeder og en